

REGERINGEN

Regeringsbeslut

2008-10-09

Fi2008/5787 (delvis)

Finansdepartementet

Peder Törnvall
Villagatan 13 A
114 32 Stockholm

Uppdrag att se över verksamheten kring samordningen av rättsinformationssystemet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt f.d. generaldirektören Peder Törnvall att genomföra en kartläggning och analys av den verksamhet som rör samordningsansvaret för rättsinformationssystemet. Utredaren ska föreslå lämplig hemvist för verksamheten och redovisa förslag till eventuella ändringar i rättsinformationsförordningen (1999:175).

Peder Törnvall ska samråda med Verket för förvaltningsutveckling (Verva) och med den utredare som regeringen har tillkallat för att genomföra en avveckling av Verva (dir. 2008:115). Verva ska bistå utredaren med de uppgifter som behövs för uppdragets genomförande.

Arbetet ska redovisas senast den 7 november 2008.

Kostnaderna för uppdragets genomförande ska belasta utgiftsområde 2, anslaget 1:3 Statskontoret, anslagsposten 1 *Förvaltningspolitisk utveckling*.

Bakgrund

Enligt rättsinformationsförordningen (1999:175) ska det finnas ett offentligt rättsinformationssystem som har till syfte att tillförsäkra den offentliga förvaltningen och enskilda tillgång till grundläggande rättsinformation i elektronisk form. Rättsinformationssystemet ska föras med hjälp av informationsteknik samt finnas tillgängligt genom ett allmänt nätverk på ett enhetligt sätt. Rättsinformationssystemet kan i dag nås via den gemensamma portalen Lagrummet (www.lagrummet.se).

I förordningen regleras innehållet i rättsinformationssystemet. Det finns både uppgifter som är obligatoriska och uppgifter som inte behöver läggas in, men får finnas i systemet. De obligatoriska uppgifterna i

systemet är föreskrifter av olika slag, förarbeten till författningar, svensk rättspraxis och visst internationellt material. Den rättspraxis som är obligatorisk är vägledande avgöranden från vissa domstolar. Dessutom ska systemet innehålla uppgifter om vissa vägledande avgöranden i förvaltningsärenden. Det internationella material som ska ingå i systemet är sådana överenskommelser som ska publiceras i Sveriges internationella överenskommelser (SÖ).

Annan rättslig information får finnas i systemet. Den frivilliga informationen tas normalt in efter att den s.k. samordningsmyndigheten och den som förfogar över det aktuella materialet kommit överens om det. Samordningsmyndigheten får dock i och för sig ensam besluta att information av ett visst slag får ingå i systemet.

Regeringskansliet är informationsansvarig myndighet för den information som gäller Svensk författningssamling, för förarbetena till lagstiftningen och för SÖ medan respektive myndighet har informationsansvar för den egna myndighetens föreskrifter. Domstolsverket är informationsansvarig myndighet för rättspraxis från domstolarna. För avgöranden i förvaltningsärenden är den myndighet som fattat avgörandet informationsansvarig. Informationsansvaret för frivillig information ligger på det offentliga organ som förfogar över informationen. Samordningsmyndigheten kan, om det finns särskilda skäl, på begäran överta informationsansvaret.

Informationsansvaret innebär en skyldighet att se till att informationen görs elektroniskt tillgänglig och sprids. Det innebär också ett ansvar för säkerheten i det egna informationssystemet och en skyldighet att se till att informationen är aktuell, tillförlitlig och i övrigt uppfyller kraven enligt förordningen. Samordningsmyndigheten ska samordna frågor om standardisering i systemet, ansvara för sammanlänkning av de deltagande databaserna, sköta praktisk samordning och gemensamma driftsfrågor, träffa avtal med dem som vill delta i systemet, avgöra om den obligatoriska informationen uppfyller kraven enligt förordningen och ge anvisningar om kraven inte är uppfyllda, ge råd till de deltagande offentliga organen, bevaka gemensamma säkerhetsfrågor samt anordna årliga möten med systemets användare. Samordningsmyndigheten får också besluta om en viss standard för märkning, strukturering och sökning samt, om det finns särskilda skäl, i vissa fall medge undantag från skyldigheten att lägga in uppgifter i systemet.

Under 1998 presenterade regeringen övergripande sin syn på rättsinformationen i skrivelsen Ett nytt offentligt rättsinformationssystem (skr. 1998/99:17). Skrivelsen innehöll en bedömning av vilket ansvar som staten bör ha för att tillhandahålla rättsinformation. En översiktlig beskrivning av de olika krav som bör ställas på ett rättsinformationssystem ingick också och en bedömning av olika märkningsstandarder och märkningspråk.

Regeringens bedömning i skrivelsen var att staten borde svara för en kontinuerlig grundservice av rättsinformation till allmänheten och den offentliga förvaltningen. Ansvaret borde sträcka sig från lagarnas förarbeten till domstolarnas och myndigheternas praxis och de statliga myndigheternas föreskrifter. Staten borde vidare ta på sig ett visst ansvar för att förädla rättsinformationen. Sådan förädling som ansågs nödvändig för myndigheternas interna verksamhet skulle allmänheten alltid kunna få del av. Enligt regeringen låg i ansvaret att se till att informationen finns elektroniskt tillgänglig på ett överskådligt och enhetligt sätt. Staten bedömdes också ha ett ansvar för att det finns grundläggande standarder för märkning, strukturering och sökning av informationen. Regeringen bedömde även att ansvaret för det offentliga åtagandet borde vara decentraliserat och i största möjliga utsträckning ligga hos det organ som skapar informationen i fråga. Informationen borde till största delen tillhandahållas utan avgifter.

Regeringen presenterade under 2004 i en skrivelse till riksdagen ett förslag till den fortsatta utvecklingen av rättsinformationssystemet (skr. 2003/04:168). I den skrivelsen bekräftades i stora delar den bedömning som gjordes 1998. Riksdagen har ställt sig bakom regeringens bedömningar (bet. 2004/05:KU2. rskr. 2004/05:30).

Behov av utredning

Regeringskansliet var ursprungligen samordningsmyndighet för rättsinformationssystemet. Den 1 januari 2003 övertog Statskontoret samordningsansvaret. Den 1 januari 2006 övergick ansvaret på Verva.

Med stöd av regeringens bemyndigande den 15 februari 2007 (dir. 2007:20) tillkallade det ansvariga statsrådet en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till en effektivare stabsorganisation. I uppdraget ingick att pröva det offentliga åtagandet och konkurrensutsatt verksamhet samt klargöra ansvarsförhållanden mellan berörda myndigheter (Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Verva och Statskontoret). Utredningen presenterade sitt förslag i betänkandet Ett stabsstöd i tiden (SOU 2008:22) och därefter remitterades utredningens betänkande. Utredningen föreslog att informationstjänsten lagrummet.se skulle ses över utifrån perspektivet kring vad som bör vara ett statlig åtagande. Utredningen föreslog att uppgiften tills vidare kunde hanteras av Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

I budgetpropositionen 2008/09:1 föreslår regeringen att Verva avvecklas den 31 december 2008. Verva har enligt rättsinformationsförordningen samordningsansvar för rättsinformationssystemet. Regeringen gör bedömningen, vilket riksdagen tidigare ställt sig bakom, att verksamheten fortsättningsvis bör vara ett offentligt åtagande. Regeringen har därför behov av en analys kring vad verksamheten mer

konkret omfattar, vad samordningsansvaret innebär och var samordningsansvaret för rättsinformationen bör höra hemma från och med 1 januari 2009 när Verva avvecklats.

Uppdraget

Utredaren ska göra en kartläggning och analys av den verksamhet som rör ansvaret för rättsinformationssystemet.

Utredaren ska kartlägga vilka myndigheter som kan vara aktuella när det gäller att ta över verksamheten efter att Verva avvecklats. Utredaren ska lämna förslag på vilken myndighet som lämpligast bör hantera samordningsansvaret. Utredaren ska lämna förslag till hur resurser kopplade till verksamheten ska fördelas.

På regeringens vägnar

Mats Odell

Karina Aldén

Kopia till
Ju/Gransk
Ju/Dom
Fi/EIT
Fi/Pe